

A Fővárosi Ítéletábra a Szóts Ügyvédi Iroda (**felperesi képviseelő címe**, ügyintéző dr. Szóts József ügyvéd) által képviseelt felperes neve (**felperes címe**) felperesnek bnt Tom Burmeister Varga Ratatics Ügyvédi Iroda (**alperesi képviseelő címe**., ügyintéző: dr. Varga Norbert ügyvéd) által képviseelt **alperesi** Korlátolt Felelősségű Társaság (**alperes címe**) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. február 5-én kelt 31.G...../2015/31. számú ítélete ellen a felperes fellebbezése és az alperes csatlakozó fellebbezése folytán - nyilvános tárgyaláson - meghozta az alábbi

ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 614.596,20 (hatszáztizennégyezer-ötszázkilencvenhat egész kettőtized) euró tőket, és ennek 2006. október 8. napjától a megfizetés napjáig járó, az euró pénznemre irányadó pénzügyi kamattal egyező mértékű késedelmi kamatot.

Kötelezi alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 4.287.000 (négy millió-kettőszáznyolcvanhétezer) forint perkoltséget és 11.200.000 (tizenegymillió-kettőszáz ezer) forint + áfa összegű munkadíjat.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasítja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperesi társaságot (korábbi elnevezése: Kft.) a községben létrehozandó szélerőműpark (a továbbiakban: Projekt) megépítése és értékesítése céljából 2002. június 5-én kelt társasági szerződéssel alapították. Az alperes tagjai 29,03% mértékű üzletrésszel a felperes, a GmbH, az GmbH, **H.P.** és **I.B.** voltak. Az alperes a Projekt előkészítését megkezdte, a tevékenységben a felperes személyes közreműködésével is részt vett.

Az alperes a Projekt előkészítését követően 2005. április 15-én a Kft.-vel előszerződést kötött, amely szerint az alperes elvégez bizonyos munkákat és kulcsrakész 25 db, meghatározott típusú és teljesítményű szélerőműből álló parkot létesít. A vételárat 16.000.000 euró + áfa összegben, a létesítés költségeit 12.500.000 euró összegben határozták meg.

2005 nyarán a felperes fia által a Projektre a Holding AG-vel kötött forrásoltalmi és jutalmegállapodás miatt a felperes és az alperes további tulajdonosai között megromlott a viszony. Az alperes tagjai a felperes kilépését, illetve kizárását szorgalmazták, majd felajánlották, hogy az alperes a felperes üzletrészét megvásárolja. Az üzletrész átruházásáról folyó tárgyalások során a felek között egyértelmű volt, hogy az alperes a Projekt értékesítésével rövid időn belül jelentős nyereségre fog szert tenni, az üzletrész tényleges értéke a névértéket nagyságrenddel meghaladja, illetve az is, hogy az alperes a nyereségnek a felperes üzletrészére eső hányadát előre nem tudja megfizetni.

A tárgyalásokat a GmbH képviselői irányították.

A GmbH képviselője a 2005. szeptember 29-én küldött e-mailben azt az ajánlatot tette, hogy amennyiben a felperes a társaságból kilép, illetve lemond ügyvezetői tisztségéről, úgy visszakapja a 32.000 euró összegben rendelkezésre bocsátott törzsbetétjét a kilépéssel egyidejűleg, továbbá 2006. június 30-áig visszafizetésre kerül az alperesnek nyújtott tagi kölcsön. Az ajánlat 3. pontja szerint: az ajánlattevő úgy kalkulált, hogy a Projekt ügyében az alperes jutalékszerződést köt a felperessel, ennek alapján a felperes megkapja az alperesi Projektben (..... vagy valaki más közreműködésével) kigazdálkodott nyeresége és a Projekt befejezéséig esedékes ügyvezetői munkaórák ellenértékét. Ez az akkori állapot alapján levezetett kalkuláció szerint 870.900 euró ügynöki jutalékot jelentett a felperes részére azzal, hogy annak kifizetése a szélerőműpark teljes üzembe helyezésekor esedékes. Az ajánlat szerint ebből levonásra kerül az a jutalék, melyet a Kft. részéről eljáró (vagy egy esetleges másik befektető) fizet a felperesnek. Ha a felperes nem kap senki harmadik személytől jutalékot, nem kerül levonásra semmi.

Az alperes által megbízott jogi képviselő 2005. október 3-án megküldte a felperes jogi képviselője részére az általa készített üzletrész adásvételi szerződés tervezetét, melynek 2. pontja szerint az alperes a felperes üzletrészét 8.100.000 forint vételárért megveszi, a 3. pontban pedig kötelezettséget vállalt arra, hogy 2006. június 30. napjáig a vételár kifizetésével egyidejűleg visszafizeti a felperessel „szemben fennálló valamennyi tartozását a megállapodott kamatokkal együtt”.

A felperes képviselőjében eljáró ügyvéd az alperes ügyvezetőjéhez címzett 2005. október 8-i telefax üzenetben közölte, hogy a felperes az alperes ajánlatát az üzletrész megvásárlására elfogadja. Megküldte az adásvételi szerződés tervezet általa elkészített változatát, magyarázatul közölve, hogy a felperes a vételárat elfogadta, az elszámolás során pedig korábbi álláspontjához képest engedményt tett a tagi közreműködés és a jutalék levonása tárgyában, valamint a fizetés határidejét a beruházó tényleges teljesítéséhez igazította, és a felperes hajlandó ugyanakkor az üzletrész tulajdonjogáról azonnali hatállyal lemondani. Tájékoztatta, hogy a tervezet egy lényeges ponton eltérést tartalmaz az alperesi javaslatához képest, nevezetesen hogy a felperes részére fizetendő ellenszolgáltatás valóságos tartalma szerint az üzletrész ellenértékeként, nem ügynöki jutallékként kerül kifizetésre. Rögzítette azonban, hogy úgy gondolja, egyik fél számára sem lenne szerencsés egy esetleges teljesítés hiányában valótlanná váló ügynöki szerződés megkötése.

Az adásvételi szerződés tervezet 2. pontja szerint a vevő alperes által fizetendő vételár (a) az üzletrész névértékének megfelelő 8.100.000 forintból, valamint (b) 29,03% az eladó részvételével a társaság által kifejlesztetti szélerőmű-park Projekt várható nyereségéből áll (mely várható nyereség számítási módja: ai szélerőmű-park Projekt beruházó által fizetendő ellenértéke, csökkentve kb. 500 euró költséggel - a tagok jövőben szükségessé váló díjazásának címén). Tartalmazza a tervezet azt is, hogy a b) pont szerinti vételárrészből a felperes részére ai Projectre tekintettel bármely beruházó által kifizetett ügynöki jutalék a vételárat csökkenti.

A felperesi képviselő az alperes által megbízott ügyvédhez címzett 2005. október 20-án kelt levélben (telefax) közölte, hogy megítélése szerint a megállapodás aláírásához rendezendő kérdésként merül fel a felperes részéről, hogy mi történik abban az esetben, amennyiben a Projekt vevője végül mégsem a Kft. lesz, illetve az új vevőt nem ő, vagy hozzátartozója közvetíti, mi történik akkor, ha a Kft. a Projektet mégsem értékesíti, hanem a beruházást maga végzi el, illetve hogy miért szükséges a 2008. december 31-i befejezési határidő meghatározása.

Az alperes jogi képviselője 2005. október 20-án a felperesi kérdésekre azt a választ adta, hogy:

1. Ha a szélerőművet a Kft. eladja, a felperes kézhez kapja az ügynöki jutalék megállapodás szerinti összegét, függetlenül attól, hogy ki veszi meg az erőművet.
2. Az a kérdés, hogy mi történik, ha az ügyfelei maguk üzemeltetik az erőművet, szóba sem jöhet, mivel ehhez legalább 12 millió euró saját tőkére volna szükség, de ez nem áll ügyfelei rendelkezésére.
3. A magyarországi versenyhelyzetre való tekintettel ai szélerőművet legkésőbb a 2006-os

évben meg kellene valósítani. A jutalékszerződés érvényességi ideje ebből kifolyólag már két évvel hosszabb a szükségesnél.

A felperes ilyen előzmények után aláírta a 2005. október 21-i dátummal ellátott üzletrész adásvételi szerződést, amely megegyezik az alperes jogi képviselője által előkészített szerződés tervezettel.

A felperes egyidejűleg aláírt egy keltezés nélküli „Közvetítői jutalékszerződést” és lemondott ezen szerződés megtámadási jogáról.

A felek a jutalékszerződés tárgyaként rögzítették, hogy a felperes támogatja az alperest a Projekt számára megfelelő befektető keresésében, a 2. § 1. pontja szerint a közvetítői tevékenységért a felperes jutalékban részesül, amely 29,03%-a a 2. pont szerinti jutalékalapnak.

A 2. § 2. pont szerint a jutalékalap szerinti nyereség úgy határozandó meg, hogy ai szélérőmű eladásából származó bevételből le kell vonni ai szélérőmű-Projekttel kapcsolatos kiadásokat, adókat és adózási mellékszolgáltatásokat, valamint az alperes 2004. december 31-ig keletkezett egyéb költségeit. Ezekhez a költségekhez sorolandók egyebek közt a **W. H. W. GmbH**, az GmbH, valamint a GmbH által az alperes felé már kiszámlázott és még kiszámlázandó szolgáltatásai. A 2. § 3. pontja szerint a kifizetés a befektető fizetési kötelezettségének teljesítésével egyidejűleg esedékes, illetve részletfizetés esetén a részleteknek megfelelő arányban fizetendő.

(A felperes tagként az alperes cégjegyzékében 2005. október 21-ével törlésre is került.)

Az alperes 2005. december 19-i taggyűlésén a tagok egyhangúlag döntöttek az alperes tulajdonába került saját üzletrész tagoknak törzsbetétek arányában térítés nélkül történő átadásáról. Ennek eredményeként a GmbH és az GmbH üzletrésze 40,91%-ra, a további két magánszemély-tag üzletrésze 9,09%-ra módosult. A cégnyilvántartásba a változás bejegyzésre került.

A Magyar Energia Hivatal az alperes 2005. július 18-án benyújtott kérelme alapján 2006. március 21-én kelt határozatával „kiserőmű elsődleges energiaforrásának megválasztására, a létesítésre és a villamosenergia-termelésére vonatkozóan” kiserőművi összevont engedélyt adott azzal, hogy a megújuló energiaforrásból előállított villamosenergia kötelező átvételének időtartamát 12 évben határozta meg. A kiserőművi engedély 1.2.8. pontja szerint az engedélyben foglalt jogosultságok sem egészben, sem részben nem ruházhatóak át.

Ezt követően a Projekt alperes általi értékesítésére már nem kerülhetett sor, a Projekt értékesítése lehetetlenné vált, tekintettel arra is, hogy újabb engedélykérelem 2006. február 2-ától már nem volt benyújtható, illetve ezt követően benyújtott engedélykérelmek alapján a MEH már nem adott ki engedélyt. A Projekt már csak az alperes nevére szóló 2006. március 21-i keltű kiserőművi engedély birtokában volt megvalósítható.

A két magánszemély tagsági viszonya 2006 májusában megszűnt, harmadik tagként 2006. május 27-étől kezdődő hatállyal a **C. E. Ltd.** került bejegyzésre.

Az alperes tagjai 2006. június 30-án az üzletrészeiket átruházták a GmbH-ra (a továbbiakban Vevő). A 4.4.1. pont szerint a vételár 2.850.000 euró, amelyből le kell vonni az alperes fizetési kötelezettségeit (beleértve a jelenlegi vagy korábbi tagok alperes felé fennálló tagi hiteleit, vagy egyéb követeléseit, bármilyen jogcímen is álljanak fenn), valamint az alperes céltartalékait és hozzá kell adni követeléseit, illetve a banki egyenlegét. A 4.1.4. pont szerint a vételár 250.000 euró összeggel, a 4.1.5. pont szerint további 500.000 euró összeggel emelkedik meghatározott feltételek bekövetkezése esetén.

A Vevő a vételár fizetési kötelezettségének akként tett eleget, hogy 950.000 euró összeget közjegyzői számlára, 2.234.902,32 euró összeget a GmbH képviselője által nyitott eladói

számlára utalt át 2006. október 7. napján.

A tagváltozás a cégjegyzékben 2006. szeptember 21 -i hatállyal bejegyzésre került.

A felperes 2006 novemberében kért tájékoztatására az alperes közölte, hogy a Projekt vonatkozásában szerződést nem kötött, árbevételre nem tett szert, majd vitatta a felperes jutalék igényét.

A felperes 2007. július 12-én előterjesztett, többször módosított keresetében a 2005. október 21-én aláírt üzletrész adásvételi szerződés, a közvetítői jutalékszerződés, a megtámadási jogról való lemondást tartalmazó megállapodás semmisségének megállapítását kérte színleltésre hivatkozással, továbbá annak megállapítását, hogy az üzletrészének 8.100.000 forint és további 870.900 euró ellenében történő eladását tartalmazó leplezett szerződés szintén semmis, mivel az 1997. évi CXIV. törvény 143. § /1/ bekezdése szerint az üzletrésze megvásárlására fordítható törzstőkéen felüli vagyon nem állt az alperes rendelkezésére. A leplezett adásvételi szerződés hatályossá nyilvánítását, az alperest az általa szolgáltatott üzletrész meg nem fizetett 870.900 euró összegű ellenértékének megfizetésére kérte kötelezni, másodlagosan a Ptk. 365. § (1) bekezdése alapján vételárhátralékként tartott igényt ezen összegre és kamataira. A keresetének összecsomósítását az alperessel kötött szerződések időpontjában létező befektetői előszerződés alapján elvárt tiszta nyereség és az eladott üzletrész névértéke alapján határozta meg.

Az alperes a jogalapjában és összecsomósításában is vitatott kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság 22.G...../2007/39. számon meghozott közbenső ítéletével megállapította a felek közötti 2005. október 21-i keltezéssel létrejött üzletrész adásvételi szerződésnek a vételár meghatározására vonatkozó rendelkezése, a közvetítői jutaléki szerződés, illetve a joglemondó nyilatkozat érvénytelenségét.

A Fővárosi Ítéltábla 2010. január 8-án kelt 16.Gf...../2009/4. számú közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét helybenhagyta.

A Legfelsőbb Bíróság (Kúria) 2010. szeptember 13-án kelt részítéletével a Fővárosi Ítéltábla közbenső ítéletét hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét pedig részítéletnek tekintve, azt részben megváltoztatta és megállapította, hogy a felek között 2005. október 21-én megkötött közvetítői (ügynöki) szerződés, mint színlelt szerződés semmis, az a 2005. október 21-én kelt üzletrész adásvételi szerződésben meghatározott további vételár kikötést leplezi. A megtámadási jogról történő lemondást tartalmazó szerződés érvénytelenségét megállapító közbenső ítéleti rendelkezést helybenhagyta. Az adásvételi szerződést érintő rendelkezést hatályon kívül helyezte és ebben a körben az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A részítélet indokolása szerint az eljáró bíróságok jogszabálysértés nélkül állapították meg az ügynöki szerződés színleltség miatti semmisségét és az ahhoz kapcsolódó, az annak megtámadási jogáról lemondó megállapodás semmisségét is. Az ügynöki szerződés megállapítható módon az adásvételi szerződésben írt vételár kiegészítésére szolgált, azt leplezte. Meghagyta az elsőfokú bíróságnak, hogy a leplezett szerződés érvénytelenségének körében a megismételt eljárás során vizsgálja, hogy az együttesen értelmezett, jutaléki szerződéssel kiegészített üzletrész adásvételi szerződés érvényes-e. A felek szerződéses akarata milyen összegű vételár kikötésére irányult, a teljesítési határidő miként értelmezendő, és a felperes követelése esedékessé vált-e, milyen időpontban és összegben. Az érvénytelenség megállapítása esetén vizsgálni kell, hogy az érvénytelenség jogkövetkezményei miként vonhatók le.

A megismételt eljárásban a felperes keresetét ismételten többször módosította, pontosította, azt végül 769.529 euró tőke, és késedelmi kamataiban tartotta fenn. Elsődlegesen a Ptk. 200.§ (2) bekezdése és a régi Gt. 143.§ (1) bekezdése alapján a jutaléki szerződéssel kiegészített üzletrész adásvételi szerződés (üzletrész adásvételi szerződés) semmisségének megállapítását, a szerződés határozathozatalig hatályossá nyilvánítását kérte, változatlanul az alperes saját tőkén felüli vagyona hiányára hivatkozva. A szerződés érvényessége esetére alperest a módosított keresete szerint elsődlegesen a Ptk. 365.§ (1) bekezdése alapján vételárrész címén, másodsorban a szerződés alperesnek felróható lehetetlenülésére hivatkozva a Ptk. 312.§ (2) bekezdése alapján kártérítés címén kérte kötelezni. Előadta, hogy alperes a tőle megvásárolt üzletrészt a tagjai között arányosan felosztotta, majd a tagok az üzletrésze részével növelt üzletrészüket a GmbH-nak értékesítették. A részére járó vételárrész, illetve kártérítés összege a tagok által realizált üzletrész vételára és a jutalékszerződésben foglalt költségek figyelembe vételével határozandó meg. Az így kiszámított 2.390.643,63 euró 29,03 %-a, 694.003,83 euró illeti meg vételárként. Ebből levonva a 8.100.000 forintnak megfelelő 31.925 euró vételárrészt, és hozzáadva a neki tagi kölcsön címén járó 62.051,25 eurót, és a **W. H. W.** GmbH-n keresztül nyújtott tagi szolgáltatása 45.400 euró értékét, határozható meg a 769.529 euró követelése. Hangsúlyozta, hogy a projekt értékesítéséből származó „haszon” az irányadó, ennek 29,03 %-a illeti meg. Az üzletrésze hiányzó vételára azzal egyidejűleg esedékes, hogy a többi volt tulajdonos az üzletrésze vételárát megkapta. A másodlagos, lehetetlenüléssel összefüggő kártérítési igénye körében alperes felróható magatartását abban jelölte meg, a megállapodottak ellenére nem értékesítette a projektet, hanem azt maga valósította meg.

Az alperes a módosított keresetet is elutasítani kérte. Vitatta, hogy ügyleti akaratuk további vételárfizetésére az üzletrész 8.100.000 forint névértékével megegyező összegen felül kiterjedt volna és azt is, hogy a projekt értékesítése neki felróhatóan lehetetlenült volna, utalva arra, hogy az a **C. E. Kft.** finanszírozási problémái miatt nem ment teljesezésbe. A tagok üzletrészei értékesítésére ráhatása nem volt.

Az elsőfokú bíróság a kijavított, 22.G..../2007/102. számú ítéletével kötelezte az alperest 614.596,28 euró tőke és kamatai, továbbá részperkölség megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az ítélet indoklásában arra az álláspontra helyezkedett, hogy az üzletrész adásvételi szerződés a felek között érvényesen létrejött, a vételárrész címén előterjesztett elsődleges kereset megalapozatlan. A másodlagos kereseti kérelmet vizsgálva a lehetetlenülés tekintetében az alperes felelősségét megállapíthatónak találta, egyebek mellett utalva arra, hogy az alperes akkor járt volna el szerződésszerűen, ha a projektet értékesíti és abból származó bevételből kielégíti a felperes szerződésben rögzített igényét. A felperes elmaradt vagyoni előnyben megnyilvánuló kára összegét a keresettől eltérő összegben találta megalapozottnak.

Az ítélet marasztaló rendelkezésével szemben fellebbező alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla 16.Gf..../2012/4. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve a fellebbezett rendelkezését hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot ebben a körben újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította. A végzés indoklásában rögzítette, hogy a Kúria részitélete szerint a felperest az üzletrésze névértékével megegyező vételárrész összegén felül a szélerőmű-park (projekt) értékesítéséből származó nyereségnek az üzletrésze részére eső hányada szerint meghatározott módon számított további vételár részlet illette meg, az elsőfokú bíróság már a felek által sem vitatottan érvényesen létrejött, kiegészített adásvételi szerződés tartalmát helyesen értelmezte. A felek a **C. E. Kft.**-vel kötött szerződés ismeretében azzal számoltak, hogy az értékesítés legkésőbb 2008. december 31-ig befejeződik. A projekt alperes általi értékesítésére azonban nem került sor, helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a teljesítés lehetetlenült, melynek folytán az alperes az üzletrész vételárának a beruházás

értékesítéséhez kapcsolt része megfizetésére nem kötelezhető, ezért helytálló az elsőfokú bíróság ítéletének tartalma szerint a vételár címén érvényesített kereseti kérelmet elutasító rendelkezése. Az elsőfokú bíróság ugyanakkor tévesen hagyta figyelmen kívül egyebek mellett az alperes tagjaitól elkülönülő, önálló jogalanyiságát a lehetetlenülés az alperesnek felróhatósága megállapításakor és téves álláspontra helyezkedett a lehetetlenülés időpontja tekintetében is. Mivel a lehetetlenülés időpontjának a 2008. december 31-i időpontot kell tekinteni, így a projekt értéke is 2008. december 31-i időpont figyelembe vételével vizsgálendő. Meghagyta az elsőfokú bíróságnak, hogy a megismételt eljárásban vizsgálnia szükséges, hogy a projekt értékesítésére vonatkozó szerződés teljesítése, a projekt értékesítése az alperesnek felróhatóan hiúsult-e meg, figyelemmel az alperes önálló jogalanyiságára nézve kifejtettekre is. A meghiúsulás alperesnek felróhatósága esetén pedig azösszepszerűség körében azt kell tisztázni - szükség esetén szakértő bevonásával -, hogyha a teljesítés meghiúsulásának 2008. december 31-i időpontjában az alperes értékesítette volna a beruházást, úgy a felperes a jutaléki szerződéssel kiegészített adásvételi szerződésben foglaltak szerint milyen összegű további vételárrészhez (hátralékhoz) jutott volna. Előírta továbbá az elsőfokú bíróságnak Pp. 3.§ (3) bekezdésében foglalt tájékoztatási kötelezettsége teljesítését is.

A felperes az újabb megismételt eljárásban fenntartott végső keresete szerint az alperest 769.529 euró és ennek 2006. március 22-étől a kifizetés napjáig járó, az euróra irányadó pénzpiaci kamattal egyező mértékű késedelmi kamat, valamint perköltség megfizetésére kérte kötelezni. Keresetét elsődlegesen a Ptk. 365.§-a alapján vételár jogcímre alapította. Előadta, hogy több okiratba foglalt üzletrész adásvételi szerződés megfelel az adásvételi szerződés kötelező tartalmi elemeinek, ezért az érvényesen létrejött. A lehetetlenülésnek a főszoolgáltatás tekintetében kell bekövetkeznie. Az üzletrésze átruházása megtörtént, az alperesi pénzszolgáltatás pedig nem lehetetlen. Csupán a piaci árak a (jutaléki) szerződésben foglaltak szerinti konkrét számítással történő meghatározása lehetetlenült a projekt alperes általi megvalósítása folytán. A projekt eladásának lehetetlenülése a szerződéskötés időpontjához képest utóbb következett be jogszabályváltozás folytán a felektől független okból, így az alperesnek kártérítési kötelezettsége nem áll fenn, de tartozik a már általa teljesített főszoolgáltatásért járó ellenértékkel a vételárat megfizetni. Mivel a kiserőművi összevont engedély alperes általi beszerzésével vált biztossá, hogy a projekt - jogszabály kizáró rendelkezése folytán - nem lesz eladva, a vételár 2006. március 21. napján vált esedékessé. A projekt értékesítését a szerződéskötéskor abszolút biztos eseményként kezelték, a későbbi jogszabályváltozás folytán nem lehettek közös téves feltevésben és a projekt eladása felfüggesztő feltételeinek sem tekinthető. Állította, hogy az üzletrész vételárának a Projekt értékéhez történő kapcsolása piaci ár kikötését jelentette. A projekt értékesítésének hiányában a vételár ezen részét a projekt értéke alapján kell meghatározni. A vételár részösszepszerűségét, részben a szakértői bizonyításra figyelemmel, a következők szerint vezette le. A GmbH részéről igazoltan 2.841.966,61 euró folyt be az üzletrészek eladóihoz, és közjegyzői letétbe került további 350.000 euró. Így a teljes vételár, amely az alperesi társaság teljes üzletrészával és a projekt értékével egyenlő 3.191.966,61 euró. Ez a vételár csökkentendő a haszon kiszámítása során a költségekkel, mint az elszámolás során figyelembe veendő csökkentő tételekkel. Figyelembe véve a GmbH részére visszafizetett 55.116,59 euró tételt, a tagi szolgáltatásokat az általa elismert 600.000 euró összegben, az Kft. részére kifizetett 240.000 euró költséget, a 18.671,98 euró tranzakciós költséget, a 376.390,13 euró kölcsön tételt és 44.847 euró tagi kölcsön kamatot, ezen tételek levonásával az elszámolás alapja 1.856.940,91 euró, melynek 29,03%-a, azaz 539.069,95 euró illeti meg. Nem ismerte el az alperes további tagi szolgáltatásra irányuló elszámolási igényét. Állította, hogy az elszámolás keretében az általa teljesített ilyen szolgáltatásokat az alperes is tartozik vele elszámolni, így az általa szolgáltatott és neki visszajáró tagi kölcsön mértéke 62.051,25 euró és tagi szolgáltatása elismert mértéke 45.400 euró, ezt a neki járó tételhez hozzá kell számítani, míg az általa megkapott névértéknek megfelelő első vételárrészletet, amely euróban számítva 31.925 euró, le kell vonni.

Rögzítette, hogy ezen tételek vonatkozásában az alperes korábban bejelentett elévülési kifogása azért nem alapos, mert azok mint az elszámolás elemei, eleve a kereseti követelés részét képezték. Ezen elszámolás eredményeképpen 614.596,28 euró az öt megillető vételárrész. A keresetét azonban továbbra is 769.529 euró tökekövetelés tekintetében tartotta fenn. A követelése másodlagos jogcímeként a jogalap nélküli gazdagodást jelölte meg. Előadta, hogy ez esetben ugyanaz az összeg illeti meg, mint ami egyébként vételár jogcímén járna, mivel ez esetben egy ellenszolgáltatás nélkül maradt szolgáltatás ellenértéke megfizetésére lenne szükséges az alperest kötelezni, melyre ugyanaz a számítási mechanizmus igaz, mintha a vételárat kellene az alperesnek teljesítenie. Az alperes jogalap nélküli gazdagodása abban érhető tetten, hogy a jogszabály későbbi kizáró rendelkezése folytán az eredetileg értékesíteni tervezett projektet megtartotta. Ezzel nyilvánvalóan nagyobb haszonra tett szert annál, mintha a projektet értékesítette volna. Lehetetlenülés esetén is a kiserőművi összevont engedély alperes által történt megszerzésének 2006. március 21-i napja az esedékesség napja. Harmadlagosan a szerződés létre nem jöttére vagy esetleges érvénytelenségére hivatkozott azzal, hogy a már nyújtott szolgáltatás ellenszolgáltatás nélkül maradó része kompenzálására a megfelelő ellenszolgáltatást kérte megítélni a Ptk. 237.§ (2) bekezdése alapján, a szerződésnek az ítélethozatalig terjedő időtartamra vonatkozó hatályossá nyilvánítása mellett.

Az alperes a kereset elutasítását, felperes perköltségben marasztalását kérte. A vételár követelésére nézve előadta, hogy a Fővárosi Ítéltábla 16.Gf...../2012/4. számú végzésével a vételár követelést elutasító rendelkezés jogerős, de a vételár kifizetésére azért sem kötelezhető, mert a fizetést kiváltó feltétel, a projekt eladása és ebből nála haszon képződése lehetetlenült, a szerződés alapján nem lehet elszámolni. Az elszámolás lehetetlenülésének oka a felek egyező álláspontja szerint a felektől független objektív körülmény, ezért a Ptk. 312.§ (1) bekezdése alkalmazandó. Vitatta, hogy az elszámolás lehetetlenülésének csupán az lenne a jogkövetkezménye, hogy a piaci árat eltérő módon kell meghatározni, de a vételár meghatározására egyébként is csak a felek jogosultak.

Vélekedése szerint ha a szerződés teljesítésének ellehetetlenülése egyik félnek sem felróható, annak jogkövetkezménye kizárólag a szerződés további jogkövetkezmény nélküli megszűnése. Amennyiben a felperessel szemben a Ptk. 319. § (2) bekezdés alapján mégis elszámolási kötelezettség terhelné, ebben az esetben az elszámolásra a felperes által nyújtott szolgáltatás, az üzletrész átruházás 2005. október 21-i időpontjára vetítetten kellene sor kerülnie, a felperesi üzletrész szakértő által 19.623.000 forintban megállapított piaci értéke alapul vételével. A felperes igénye tehát legfeljebb ezen összeg és a már megfizetett 8.100.000 forint vételár különbözetére lehet alapos, de ezt is vitatja.

Hivatkozott arra is, hogy a szerződéskötéskor a felek közös feltevése volt a projekt eladása, amelyre volt is potenciális vevőjelölt. Ebből következik, hogy a jutalékszerződésben a további vételár megfizetését a projekt eladásához és abból a haszon realizálásához, mint felfüggesztő feltételhez kötötték. Így a Ptk. 207.§ (1) bekezdésének alkalmazásával csak az az értelmezés fogadható el, hogy kizárólag arra az esetre vállalt kötelezettséget további vételár fizetésére, ha ténylegesen eladja a projektet, azért ténylegesen vételárat kap és ebből ténylegesen hasznot realizál. Az esedékesség is ehhez igazodik a jutalékszerződés 3. pontja szerint. Mindezekkel összefüggésben hivatkozott a Ptk. 228.§ (1) bekezdésére és a Ptk. 229.§ (2) bekezdésére, ezek alapján is alaptalannak tekintette a vételár címén előterjesztett keresetet. Előadta, hogy e szabályokat az ítélkezési gyakorlat abban az esetben is alkalmazza, ha az egyik fél szolgáltatásának esedékessége kötött valamely feltételhez. Utalt arra is, hogy a projekt eladásának lehetlenné válása nem a vételár esedékessé válása következményével jár, hanem azt jelenti, hogy ebben az időpontban a Ptk. 229.§ (2) bekezdésének megfelelően a második vételárrészlet kifizetését előidéző feltétel véglegesen megghiúsult, mégpedig olyan okból, amelyért nem tehető felelőssé. A feltétel bekövetkezésének hiányában esedékessé nem vált vételárat követel a felperes, hatálytalan szerződéses rendelkezés a felek által célzott joghatásokat nem képes kiváltani, ez alapján teljesítés nem követelhető.

A szerződés létre nem jöttével kapcsolatos igény tekintetében elsődlegesen szintén a követelés elévülésére hivatkozott. Egyebekben vitatta, hogy az adásvételi szerződés ne jött volna létre.

A 2015. november 13-i tárgyaláson a szakvéleményt kiegészítették. Cs. G. szakértő úgy nyilatkozott, hogy a 2006. március 21-i időpontban a beruházásnak már nem volt piaci értéke, ettől az időponttól a beruházást birtokló gazdasági társaság üzletrészenek volt értéke.

Az elsőfokú bíróság 2016. február 5-én kelt 31.G...../2015/31. számú ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest 6.058.980 forint, valamint további 6.000.000 forint + áfa költség megfizetésére. Az ítélet indokolása szerint a felek a szélerőműpark értékesítése esetére az abból befolyó vételárból történő további kifizetésben állapodtak meg a felperes részére, a peres

felek között több okiratba foglalt üzletrész adásvételi szerződés jött létre. A vételár jogcímen előterjesztett kereseti kérelemre nézve kifejtette, hogy a Kúria kötőerővel bíró részítélete folytán ítélt dolognak minősül, hogy a jutaléki szerződés a peres felek közötti üzletrész adásvételi szerződés egyik vételár részletét leplezi. A Fővárosi Ítélőtábla 16.Gf...../2012/4. számú határozatában egyetértett az elsőfokú bíróságnak az üzletrész adásvételi szerződés Gt. 143.§-ára alapított érvénytelenségének megállapítása iránti keresetet elutasító rendelkezésével. A kereseti kérelmek közül elsőként a szerződés létre nem jöttéhez kapcsolódót tette a vizsgálat tárgyává. Úgy foglalt állást, mivel a vételárnak van olyan része, amely egyértelműen jár a felperesnek, és amelynek a kifizetésére sor is került (az üzletrész névértéke), ezért nem tekinthető úgy, mintha a felek a vételárban nem állapodtak volna meg. A felek a felperes üzletrészéért járó vételárat vagylagosan határozták meg akként, hogy annak vételára vagy az üzletrész névértéke, vagy pedig amennyiben a szélérőműpark értékesítésre kerül, úgy a vételár a névértéken felül egy további összeggel is kiegészül. Ez az értelmezés összhangban áll a Kúria részítéletében kifejtettekkel is, mely szerint az ügynöki szerződés további vételárrészlet leplezését jelenti. A vételár kikötés értelmezése során alapvetően az alperesi álláspontot osztotta. Rámutatott ugyanakkor, hogy mivel a felperes érdeklődésére az alperes részéről eljár személyek kizártak tekintették, hogy a projekt ne kerüljön értékesítésre, a projekt értékesítését nem lehet bizonytalan jövőbeli eseménynek és ekként ezen megállapodást felfüggesztő feltételhez kötött megállapodásnak tekinteni. A felek az ügynöki szerződés aláírásakor abban az utóbb tévesnek bizonyult feltevésben voltak, hogy a projekt értékesítésre kerül, ezért a projekt értékesítéséből befolyó vételárból fizetendő összegre vonatkozóan állapodtak meg egymással, rögzítve a számítási mechanizmust. A közös téves feltevésre alapított és határidőben előterjesztett érvénytelenségi kereset azonban nem volt, így a szerződés erre alapított megtámadás hiányában érvényesnek tekintendő. Rámutatott, hogy az ügynöki (jutaléki) szerződésben leírt vételár meghatározás, bár egyfajta piaci vételár meghatározásnak minősül, nem értelmezhető akként, hogy a felek a piaci árat kötötték ki. A vételár fizetésre kötelezett alperes ugyanis nem rendelkezett a névértéken felüli vételár megfizetéséhez szükséges fedezettel, ezen fedezet kizárólag a projekt általa történő értékesítése esetén állt volna rendelkezésére. A további „vetelárrész” fizetési kötelezettséget az alperes kifejezetten a projekt értékesítésének esetére vállalta, a projekt értékesítése azonban megghiúsult, emiatt az ennek figyelembevételével számítható további vételár fizetési kötelezettség lehetetlen szolgáltatássá vált. A Ptk. 228.§ (1) bekezdése és a Ptk. 229.§ (2) bekezdése idézését követően arra az álláspontra helyezkedett, hogy a jutaléki szerződésben a vételár meghatározására és kifizetése esedékességére vonatkozó rendelkezések egy feltételtől függő fizetési kötelezettséget jelentenek. A felperes tudakozó levele is arra utalt, hogy nem volt teljesen egyértelmű, hogy a projektértékesítés bizonyosan bekövetkezik, ugyanakkor a felperes az alperes választ elfogadva aláírta a jutaléki szerződést. Amennyiben azonban a projekt értékesítése nem minősülne felfüggesztő feltételnek, úgy a felek megállapodása, mivel a vételárfizetés esedékességét is a befolyó vételár esedékességéhez kötötték, a Ptk. 229.§ (3) bekezdése szerinti időhatározásnak minősíthető, melyre a feltételre vonatkozó szabályokat megfelelően alkalmazni kell. Egyik értelmezés szerint sem hatályosult tehát a további részlet megfizetésére vonatkozó kötelezettség, ezért a szerződés ezen rendelkezése alapján a felperesnek vételár követelése nem lehet. A további összeg kifizetésének alapjául szolgáló feltétel nem következett be, a peres felek által vagylagosan meghatározott nagyobb összegű vételár kikötés az értékesítés megghiúsulására tekintettel lehetetlenült. Ugyanakkor az egyik szolgáltatás lehetetlenülése hiányában a másik vagylagos vételár meghatározás, amely kizárólag az üzletrész névértékére korlátozódik, lehetséges és teljesezésbe ment szolgáltatás.

Ezt követően megállapította, hogy a többlet vételár kifizetésének alapjául szolgáló szerződés a felek egyikének sem felróható okból lehetetlenült, a szerződés megkötését követően bekövetkezett jogszabályváltozás folytán a kiserőművi engedély birtokában a projekt átruházható már nem volt. Kitért arra, hogy ha a felek megállapodása a felperesi üzletrész piaci értékének megfizetésére

vonatkozó megállapodásként lenne értelmezendő, a felperes tartozott volna bizonyítani az üzletrész adásvételi szerződés megkötésének időpontjában fennállt piaci értéket, tekintettel arra, hogy az alperes fizetési kötelezettségének lehetetlenülése időpontjában az üzletrész már nem létezett. E körben utalt a kirendelt szakértők által írtakra és előadottakra azzal, hogy a projekt meghatározható piaci értékkel a kiserőművi engedély megszerzését megelőzően az annak megvalósítására vonatkozó bizonytalanságra tekintettel nem bírt, így a felperesi üzletrész értékesítésének időpontjában a projektérték az üzletrész értékét nem befolyásolta, illetve az ezt befolyásoló értéke szakértői módszerekkel nem meghatározható. Az engedély megszerzését követően a projekt értéke kizárólag a projekttulajdonos gazdasági társaságot tulajdonló tagok üzletrészenek értékében fejezhető ki. Ebben az időpontban azonban a felperes üzletrésztulajdonnal már nem rendelkezett, sőt eddigre már az alperes a felperestől megszerzett saját üzletrésze sem volt meg, tekintettel arra, hogy az korábban felosztásra került az alperes tagjai között. Mindezek folytán a felek megállapodása akként értékelhető, hogy a felperest, a korábban a projekt megvalósítása érdekében kifejtett munkáját is értékelve, azon haszonból kívánták részesíteni, mely a projekthez köthető, mégpedig a szerződésben leírt metódus szerint. Az ott leírtak azonban megghiúsultak, ezért az erre alapított alperesi fizetési kötelezettség, mint szolgáltatás lehetetlenné vált, így az alperes további vételár fizetésére az adásvételi szerződéssel egységesen értelmezendő ügynöki szerződés alapján nem kötelezhető.

A jogalap nélküli gazdagodás jogcímen érvényesített keresetet a Ptk. 361.§ (1)-(2) bekezdése, 364.§-a, 360.§ (1) bekezdése, 324.§ (1) bekezdése, 325.§ (1), 326.§ (1) bekezdését idézve, elsődlegesen elévülésre hivatkozva találta megalapozatlannak. Kifejtette, hogy az igény elévülésének kezdő időpontja a vételár fizetés feltételének megghiúsulása, azaz a lehetetlenülés 2006. március 21-i időpontja, hiszen ekkor válhatott jogalap nélkülivé az alperes üzletrész tulajdonszerzése abban a részben, amely részben a vételár nem került megfizetésre. Innentől számítva öt éven belül a felperes ezen a jogcímen nem érvényesített igényt. Megalapozatlannak tekintette azon okból is, hogy 2006. március 21-én a felperesi üzletrésszel, illetve annak értékével való gazdagodás már nem az alperesnél, hanem az alperes tagjainál jelentkezett, mivel ők profitáltak a felperes üzletrészével növelt saját üzletrészeik projekt értékét is kifejező vételáron történt értékesítéséből. A harmadlagos kereseti jogcím pedig azért nem vezethetett eredményre, mert a szerződés érvényesen létrejötnék bizonyult. A felperest terhelő perköltség részét képező ügyvédi munkadíj összegét - a jogorvoslati eljárásokban megállapított ügyvédi munkadíjak összege nélkül - a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdése a)-c) pontjai alapján kerekítve 4.200.000 forint + áfa összegben állapította meg.

Az ítélettel szemben a felperes fellebbezést, az alperes csatlakozó fellebbezést nyújtott be.

A felperes fellebbezésében az ítélet megváltoztatását, az alperes 614.596,20 euró tőke és 2006. március 22-től a kifizetés napjáig járó, az euró pénznemre irányadó pénzpiaci kamattal egyező mértékű késedelmi kamat és perköltség megfizetésére kötelezését kérte. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást hiányosan és részben tévesen állapította meg, az így megállapított tényállásból téves jogi következtetést vont le. Az egyes perbeli bizonyítékok felsorolása mellett megjelölte a téves, illetőleg pontatlan megállapításokat, valamint azon tényeket, amelyeket vélekedése szerint az ítéletnek tartalmaznia szükséges. A téves megállapítás körében egyebek mellett hivatkozott az alperes alapító tagjainak személyére, az alperes alapításának céljára, **M F.** által 2005. szeptember 29-én tett ajánlat tartalmára. Kiegészítendőnek tekintette a tényállást a perbeli üzletrész adásvételi szerződést megelőző, jogi képviselők által folytatott levelezés pontos tartalmával, a projekt értékesítés lehetetlenné válása jogi környezetének egyes elemeivel, az alperes által még 2006. májusában is GmbH-val a projekt eladásáról folytatott tárgyalásokkal, a GmbH részére történt üzletrész értékesítések ítéletben nem szereplő egyes feltételeivel, a korábbi tagok által eladott üzletrészek vételárát csökkentő és növelő tételekkel, a volt tagok 2006. szeptember 22-i

megbeszéléséről felvett jegyzőkönyvben a követelésére nézve rögzítettekkel, a GmbH és a volt tagok közötti elszámolás adataival, az alperes teljes üzletrésze eladásával realizált árbevétel 3.191.966,91 euró összegének megjelölésével, ezen kiindulási alapból levonásba helyezendő tételek, az ennek alapján öt megillető 539.070,30 euró és az ehhez számítandó tagi kölcsön és tagi szolgáltatás ellenértékének figyelembe vételével a „... Projekt hasznából” öt megillető rész, 614.596,28 euró összegének megjelölésével. A korábbi kereseti kérelmeit, a perben hozott határozatok egyes megállapításait, a Kúria és a Fővárosi Ítéltábla iránymutatásait idézve előadta, hogy a perben egyetlen marasztalásra irányuló kereseti kérelme van, melyet jelen megismételt eljárásban is több jogcímen terjeszt elő. Téves ezért a jogalap nélküli gazdagodásra alapított követelése elévülés okából elutasítása. Az elsőfokú bíróság a Kúria részítéletében írtakra tekintettel tévesen tette vizsgálat tárgyává, hogy a vételár megállapodás miként értelmezendő, és téves következtetésre jutott a tekintetben, hogy a vételár meghatározására vagylagosan került sor. Ítélt dolognak minősül, hogy a felek az üzletrészenek vételárát a névértéken felül a Projekt kapcsán fizetendő további összeg figyelembevételével határozták meg, e megállapodásukat a jutalékszerződés megkötésével leplezték. **M F.** ajánlatában egyértelműen az szerepelt, hogy meg fogja kapni a projektből eredő azt a hasznot, amely arányosan az üzletrészére esik. Tehát semmilyen feltétel, vagylagos kikötés nem állt fenn. Az eladást és az abból befolyó nyereséget tényként kezelték, az elsőfokú bíróság az értékesítést tévesen minősítette közös téves feltevésnek és bizonytalan jövőbeni eseménynek. A Fővárosi Ítéltábla is rámutatott, hogy az alperes kötelezettséget vállalt a projekt értékesítésére, az alperes ugyanakkor a lehetetlenülésre hivatkozással kíván a szerződésszegés jogkövetkezményei alól mentesülni. A Ptk. 228. § (1) bekezdése alkalmazására azért sem kerülhet sor, mert ez esetben a felek a szerződés hatályának beálltát teszik bizonytalan jövőbeni eseménytől függővé, márpedig a főszolgáltatás (üzletrész átruházás) vonatkozásában a szerződés teljesült. Amennyiben pedig az elsőfokú bíróság értelmezése helyes lenne, akkor az a jutaléki szerződéssel kiegészített üzletrész adásvételi szerződés vételár kikötésének érvénytelenségét jelentené, melynek okán a szerződés létre nem jönne lenne tekintendő a vételár pontos megállapíthatóságának hiányában. Téves az elsőfokú bíróság álláspontja az időhatározáshoz kapcsolódóan is, mivel ezen jogintézmény sem alkalmazható a már hatályosult, főszolgáltatás teljesítésével részben teljesedésbe ment szerződés esetén. Vitatta a lehetetlenülés körében kifejtetteket is. A szerződéses kötelezettségek közül a teljesítés csak a Projekt értékesítése vonatkozásában lehetetlenült. Az elsőfokú bíróság a Ptk. 312. § (1) bekezdéséből tévesen vont le következtetést arra, hogy ha az értékesítés a felektől független okból lehetetlenül el, akkor az alperes mentesül a vételár fizetési kötelezettség alól. A projekt értékesítése mellékszolgáltatásnak minősül, az értékesítés lehetetlenülése csak ezen mellékszolgáltatás teljesítésének kötelezettsége alóli mentesülést eredményez. A Ptk. alkalmazandó 319. § (2) bekezdése jelen esetben azt jelenti, hogy az alperesnek a jutaléki szerződéssel kiegészített üzletrész adásvételi szerződés egységes értelmezésével meghatározott teljes vételárat kell megfizetnie. Ehhez képest sérelmezte a piaci ár üzletrész adásvételi szerződés időpontjában történő megállapítását, tekintve, hogy a szerződés szerinti vételárat a szerződés megszűnése napjára kell meghatározni. Az alperesi üzletrészek szakvéleményben 2006. március 21. napjára meghatározott 3.100.000 euró aktuális értékét, és fentiek szerint a tényállás részévé is tenni kívánt alperesi üzletrészek Projekt vételára, az azt csökkentő és növelő tételek, eladási tényadatok, figyelembe vételével levezetve a leszállított kereseti követelés összecszerűségét állította, hogy a Projekt hasznából neki járó rész kiszámításához szükséges adatok hiánytalan rendelkezésre állása folytán fennállnak az alperest keresete szerint marasztaló ítélet meghozatalának feltételei.

Az alperes csatlakozó fellebbezésében az ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezésének megváltoztatásával az ügyvédi munkadíj 10.600.000 forint + áfa összegre felemelését, valamint az indokolás fellebbezési kérelme szerinti megváltoztatását, továbbá a felperes másodfokú

perkölségben marasztalását kérte. Előadta, hogy az elsőfokú eljárásért felszámítható ügyvédi munkadíj összege a 870.900 euró forintra átszámított 220.712.187 forint alapulvételével az IM.r. alapján 4.400.000 forint + áfa összeg, melyhez hozzászámítandó a két megismételt eljárásért fizetendő 4.400.000 forint + áfa ügyvédi munkadíj, továbbá a jogorvoslati eljárásokban megállapított 1.800.000 forint + áfa összegű munkadíj. A 8 éves pertartamra figyelemmel a perköltség mérséklése indokolatlan. Állította, hogy az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásában tévesen állapította meg, hogy a tárgyalások során egyértelmű volt, hogy a projekt értékesítésével rövid időn belül jelentős nyereségre fog szert tenni, hiszen csak feltételezték a jövőbeni értékesítést. Ez a közös feltevés utóbb tévesnek bizonyult. Az értékesítés nyereséges voltát is csak remélhették, mivel akkor még hiányzott a kiserőművi engedély. Ezt **M F.** és **K. E.** tanúk is alátámasztották. Az elsőfokú bíróság ezen sérelmezett megállapítása egyébiránt ellentmond az ítélet egyéb részeinek, de ellentétben áll a perben beszerzett szakértői véleménynel is.

Az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg a lehetetlenülés időpontját 2006. március 21. napján, mivel a lehetetlenülés már 2006. február 2-án bekövetkezett. A bevezetett kapacitáskorlátozás miatt csak azok a szélerőmű projektek kaphattak kiserőművi engedélyt, amelyekre vonatkozóan az engedélykérelem már 2006. február 2-a előtt benyújtásra került. Engedély nélkül a szakértői megállapítás által is alátámasztottan a projekt gyakorlatilag értéktelen. Kérte egyértelművé tenni, hogy nem vállalt kötelezettséget a projekt értékesítésére. Tévesen rögzíti az ítélet, hogy a Fővárosi Ítéltábla egyetértett a Gt. 143.§-ára alapított érvénytelenségi keresetet elutasító ítéleti rendelkezéssel, mivel ennek vizsgálata nem képezte a másodfokú eljárás tárgyát. Téves az ítéleti megállapítás a vételár vagylagosan meghatározott volta tekintetében is, mivel a felperesi üzletrész vételárának névértéken felüli része megfizetésében a projekt sikeres eladásából származó, ténylegesen realizált haszon esetére állapodtak meg, mely felfüggesztő feltételnek, vagy időhatározásnak minősül. Amennyiben pedig gazdagodott is volna a felperes rovására, az adásvételi szerződés 2005. október 21-i megkötésének időpontjában következett volna be. Tulajdonszerzése a lehetetlenüléssel nem vált jogalap nélkülivé.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet fellebbezésével nem érintett, felperes által támadott rendelkezései helybenhagyását, a felperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte. Arra hivatkozott, hogy felperes észrevételei a tényállás kiegészítése kapcsán nem relevánsak annak ellenére sem, hogy hivatkozásai egyébként pontosak. Az elsőfokú bíróság **M F.** 2005. szeptember 29-én küldött e-mailjét valóban pontatlanul idézte, de ez feltehetően szövegszerkesztési hiba. A felperesi jogi képviselő 2005. október 8-i telefax üzenetének lényege, hogy felperes a jogi képviselője által készített szerződéstervezet szerint a projekt várható hasznából kívánt részesedni, a felek által aláírt szerződés azonban a ténylegesen elért hasznból kívánta részesíteni felperest. A felperes továbbá azon számadatokkal kívánja kiegészíteni az ítéleti tényállást, melyet az elsőfokú bíróság hatályon kívül helyezett 22.G...../2007/102. számú ítélete tartalmazott. Felperes tehát továbbra sem tesz különbséget az alperes, mint önálló jogalanyisággal rendelkező szervezet és a tagjai közt, nem vesz tudomást arról, hogy a Projekt eladásából nem realizált hasznót. Bíróság a keresettől eltérő jogcímen csak akkor hozhat marasztaló határozatot, ha a helyes minősítéshez valamennyi tény, bizonyíték, adat rendelkezésre áll. Ezen feltételek az egyes perbeli jogcímek elbírálásához nem álltak fenn, így e jogcímek elbírálásakor a bíróságnak figyelemmel kellett lennie az elévülés szabályaira, mivel felperes jogalap nélküli gazdagodás, szerződés létre nem jött jogcímeken igényt a kereset....ben nem érvényesített. E körben a felperes tényállást csak akkor terjeszthetett elő, amikor ez az igény már elévült. Az elévülési kifogás megalapozatlannak minősülő volta esetére az elsőfokú eljárásban előadottakat tartotta fenn. Hivatkozott arra, hogy a jogalap nélküli gazdagodás szubszidiárius szabály, a felperesi igény elbírálására a Ptk. 312.§ (1) bekezdése alapján kerülhet sor. A felperes rovására egyébként sem gazdagodott, de az üzletrész visszaadása is kizárt. Felperes a nem eléggé körültekintő szerződéskötésben megnyilvánult mulasztása

következményeit próbálja orvosolni a perben azzal, hogy jogalap nélküli gazdagodásra alapított követelést érvényesít, holott annak sem a ténybeli, sem a jogi alapjai nem állnak fenn. Felperes saját korábbi álláspontja szerint ugyanis akarathiba állt fenn a szerződéskötéskor. Legfeljebb akkor lenne kötelezhető a Ptk. 361.§ (1) bekezdése alapján, ha még ma is (de legalábbis ezen igény előterjesztésének időpontjában) rendelkezne a felperestől vett üzletrésszel. A szerződés létre nem jöttére alapított felperesi követelés vonatkozásában elfoglalt ítéleti megállapítást helyesnek tekintve elsősorban arra utalt, hogy ezen megállapítást a fellebbezésben a felperes nem támadja, az ezt elutasító ítéleti rendelkezés jogerőre emelkedett. Másodsorban e körben is az elsőfokú eljárásban előadottakat tartotta fenn, hivatkozva elévülésre, illetőleg a kereseti kérelem érdemi megalapozatlanságára. Utalt továbbá arra, hogy annak vizsgálatát, hogy a felek megállapodása milyen összegű vételár kikötésére irányult, a Legfelsőbb Bíróság írta elő. A vagylagosságra vonatkozó megállapítás kivételével e körben az ítélet érdemben helyes. Helytálló azon ítéleti megállapítás is, miszerint a felek közös, utóbb tévesnek bizonyult feltevése volt, hogy a projekt mindenképpen eladásra kerül és a felfüggesztő feltétel körében kifejtettek is. A Ptk. 228.§ (1) bekezdése, a 229.§ (2) bekezdésében írt szabályokat az ítélkezési gyakorlat abban az esetben is alkalmazza, ha az egyik fél szolgáltatásának esedékessége kötött valamely feltételhez. Az új Ptk. 6:116.§-ához fűzött kommentár is hasonlóan foglal állást. Változatlanul hangsúlyozta, hogy a felek abban állapodtak meg, hogy amennyiben sikerül eladni a projektet, és ebből ténylegesen hasznot realizál, akkor a haszon egy részét a jutaléki szerződésben rögzített számítás szerint és az ott írt esedékességgel kifizeti a felperesnek. Ez volt a jutalékszerződéssel leplezett, további, névértéken felüli vételárrész fizetésére vonatkozó megállapodás, mellyel az általa realizált bevétele beérkezéséhez igazították a „jutalék”, ténylegesen vételárrész kifizetésének esedékességét is. **S. H., M F., H.P., K. E. és M. B.** tanúk vallomása, továbbá azon körülmény, hogy az üzletrész adásvételi szerződés megkötésének időpontjában nem volt elegendő vagyona a névértéket meghaladó vételár megfizetéséhez a fentieket támasztja alá. Nem életszerű, hogy a saját tőke csaknem tízszeresét meghaladó fizetési kötelezettséget vállaljon anélkül, hogy saját maga is bevételt és hasznot realizáljon a projekt eladásából. A névértéken felüli vételárrész teljesítési határideje pedig a projekt értékesítéséből befolyó vételár teljesítéséhez igazodott, azzal egyidejűleg vált volna esedékessé. A projekt értékesítése hiányában a felperes követelése nem vált esedékessé. Legkésőbb 2006. március 21-én, a kiserőművi összevont engedély kiadásának napján lehetetlenné vált a projekt eladása, ebben az időpontban a Ptk. 229.§ (2) bekezdésének megfelelően a második vételárrészlet kifizetését előidéző feltétel véglegesen meghiusult olyan okból, amelyért nem tehető felelőssé. A feltétel bekövetkezésének hiányában esedékessé nem vált vételárat követel a felperes. Hatálytalan szerződéses rendelkezés a felek által célzott joghatásokat nem képes kiváltani, az alapján teljesítés nem követelhető. Kitért arra is, hogy az egyes vételár részletek megfizetésének felfüggesztő feltételhez kötése nem teszi érvénytelenné a vételár kikötést és a szerződés emiatt nem tekinthető létre nem jöttnek. A fellebbezés ezen hivatkozása másodfokú eljárásban meg nem engedett keresetváltoztatásnak minősül. A szerződés teljesítésének Ptk. 312.§ (1) bekezdése szerinti lehetetlenülése esetén kizárólag a Ptk. 312.§-ában írt jogkövetkezmények alkalmazhatók. Jelen esetben a szerződés további jogkövetkezmény nélküli megszűnése. Felperesnek nincs joga további vételárat követelni. Amennyiben mégis elszámolási kötelezettsége állna fenn, felperes csak az üzletrészének a 2005. október 21-én fennálló forgalmi értékének esetlegesen meg nem fizetett részére tarthat igényt. Ez következik a Ptk. 280.§ (1) bekezdéséből is. A megszűnt (jutalékszerződéssel kiegészített) adásvételi szerződésben írt szerződéses szabály ugyanis a lehetetlenülés miatti megszűnés következtében nem alkalmazható. Megalapozatlan a fellebbezés az ellenérték számítási módja tekintetében is, mert a felperes továbbra is úgy kíván elszámolni, mintha a projekt eladásának lehetetlenülése neki felróható lenne.

A fellebbezés az alábbiakra tekintettel megalapozott:

A gazdasági társaságok működésére, a tagok jogaira és kötelezettségeire 2006. július 1-je előtt a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXIV. törvény (a régi Gt.) vonatkozott, melynek 2.§ (2)-(3) bekezdése és 121.§ (1) bekezdése értelmében pedig a korlátozott felelősségű társaság olyan előre meghatározott összegű, a tagok által a társaság rendelkezésére bocsátott törzsbetétekből álló törzstőkével rendelkező jogi személyiségű gazdasági társaság, amely a saját cégneve alatt jogokat szerezhet, kötelezettségeket vállalhat, így különösen tulajdont szerezhet és szerződéseket köthet.

A 124.§ (1) bekezdése szerint a társaság törzstőkéje (jegyzett tőkéje) a tagok törzsbetéteinek összességéből áll.

A 133.§ (1) bekezdése értelmében a társaság bejegyzését követően a tagok jogait és a társaság vagyonából őket megillető hányadot az üzletrész testesíti meg.

Ez azt jelenti, hogy az üzletrész „névértéke” a tag törzsbetéte, tényleges értékét azonban a társaság vagyoni helyzete határozza meg. A vagyonszerzésben lévő olyan társaságnál, ahol már a cégjegyzékbe bejegyzett törzstőke sincs meg, a tag üzletrésze is „névértéke” alatti, vagyis a törzsbetéténél alacsonyabb, akár nulla forint értéket képvisel, a prosperáló társaságnál pedig az üzletrész a „névértékén” (a törzsbetéten) felüli részes hányadra is tekintettel annál jóval magasabb vagyoni értéket testesít meg, tehát forgalmi értéke a törzsbetéténél magasabb.

A társaság működése, gazdálkodása során ez az értékviszony a gazdasági események függvényében változik, az adott időpontban még csekély értékekkel rendelkező üzletrész valamely kedvező gazdasági esemény hatására komoly értéknövekedést realizálhat. Életszerű ezért, hogy egy üzletrész értékesítése során az ellenszolgáltatás meghatározásakor a felek a fenti körülményeket, várományokat is számításba vegyék.

Az üzletrész átruházásának szabályait a régi Gt. 134-140.§-ai szabályozták, s ezekből megállapítható, hogy az átruházás egyik lehetséges esete az adásvétel címén történő tulajdonjog átruházás volt.

A régi Gt. 9.§ (2) bekezdése a gazdasági társaságoknak és tagjaiknak a régi Gt.-ben nem szabályozott vagyoni és személyi viszonyaira egyaránt a Polgári Törvénykönyv (Ptk.) rendelkezéseit rendeli megfelelően alkalmazni.

A Ptk. 198.§ (1) bekezdése szerint a szerződésből kötelezettség keletkezik a szolgáltatás teljesítésére és jogosultság a szolgáltatás követelésére.

A Ptk. 200.§ (1) bekezdése szerint a szerződés tartalmát a felek főszabályként szabadon állapíthatják meg.

A Ptk. 207.§ (1) bekezdése szerint a szerződési nyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a másik félnek a nyilatkozó feltehető akaratára és az eset körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett.

A Ptk. 277.§ (1) bekezdése értelmében a szerződéseket tartalmuknak megfelelően, a megszabott helyen és időben kell teljesíteni.

A Ptk. 365.§ (1) bekezdése szerint adásvételi szerződés alapján az eladó köteles a dolog (vagyontárgy) tulajdonjogát a vevőre átruházni és azt a vevő birtokába bocsátani, a vevő pedig

köteles a vételárat megfizetni és a szerződés tárgyát átvenni.

A Legfelsőbb Bíróság Gfv.X...../2010/3. számú részítéletével, a Fővárosi Ítéltábla 16.Gf...../2012/4. számú határozatával, illetve a 31.G...../2015/31. számú elsőfokú ítélet indokolása szerint is megállapítást nyert, hogy a perbeli esetben érvényesen létrejött üzletrész adásvételi szerződést kötöttek a felek, mely nagyobb részben teljesedésbe is ment, csupán a jutaléki szerződéssel leplezett vételár-részt érintő szerződési rendelkezések értelmezése, illetve e vonatkozásban bekövetkező lehetetlenülés képezte jogvita tárgyát.

Az elsőfokú bíróság e tárgyban arra az álláspontra helyezkedett, hogy az üzletrész adásvételi és a jutaléki szerződésben meghatározott vételár-rész teljesítése vagylagos feltételt jelentett, és csak arra az esetre szólt, ha az alperes a Projektet értékesíti és ebből bevételhez jut. Álláspontja szerint a Projekt értékesítése tekintetében (melyre az alperes kötelezettséget vállalt) a felek közös téves feltevésben voltak, az erre alapuló szerződési kikötés azonban megtámadás hiányában érvényessé vált.

A további vételárrész fizetési kötelezettségét álláspontja szerint alperes csak a Projekt értékesítése esetére vállalta, az azonban alperesnek fel nem róható okból (MEH határozat, jogszabályváltozás) megghiúsult.

A Ptk. 228.§ (1) bekezdésére hivatkozással azt állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a jutaléki szerződésben körülírt további vételárrész megfizetésére vonatkozó kötelezettség feltételtől függő, illetve a Ptk. 229.§ (3) bekezdése szerinti időtűzésnek megfelelő kívülálló okból megghiúsult. Erre tekintettel pedig a vagylagosan meghatározott vételár-teljesítési kötelezettség miatt a jutaléki szerződésben írt további vételárrész megfizetési kötelezettség lehetetlenült a Projekt értékesíthetlensége miatt, az alperesnek tehát az üzletrész adásvételi szerződésben meghatározottn túlmenő, többlet-vételár fizetési kötelezettségét nem látta megállapíthatónak.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a jutaléki szerződésben írt vételár-kikötéssel kapcsolatban helytelen következtetésekre jutott az elsőfokú bíróság.

A vételár meghatározása ugyanis történhet úgy is, hogy a pontos, összegszerű megjelölés helyett - részben, vagy egészben - a vételár számításánál irányadó tényeket, körülményeket tüntetik fel megállapodásukban a felek. Az így megjelölt vételár - ha a fentiek szerint a vételár pontosan kiszámítható - egzakt eleme lehet az adásvételi szerződésnek, így ez okból a szerződés létrejötte nem tagadható.

A perbeli esetben ez történt, a vételár meghatározása két okiratban került megfogalmazásra, a névértéket alapul vevő üzletrész átruházási szerződésben és a cég és az üzletrész értékének jövőbeli várható emelkedésére tekintettel, a realizálható haszon számításának módját is előíró jutaléki szerződésben. A vételár-többlet esedékességének előfeltétele volt valóban a kiserőművi engedély megszerzése és a Projekt ennek birtokában történő - már megemelkedett értéken - történő értékesítése. A kiserőművi engedélyt alperes megkapta, azonban a második megismételt eljárás bizonyítékai és iratanyaga alapján igazoltan a megváltozott jogszabályi környezet (VET Vhr. 39.§) és a MEH/05. számú kiserőművi engedélyének 1.2.8. pontja értelmében, mely szerint az engedélyben foglalt jogosultságok nem ruházhatók át, a Projekt közvetlenül értékesíthetlenné vált. Ezt a körülményt értékelte úgy - alperessel egyezően - az elsőfokú bíróság, hogy a jutaléki szerződésben meghatározott vételár-többlet teljesítése a feleknek fel nem róható módon lehetetlenült.

A másodfokú bíróság ezzel szemben nem látott alapot a Ptk. 312.§ (1) bekezdése szerinti lehetetlenülés megállapítására. Nem vitás ugyanis, hogy a Projekt „direkt” átruházása a fenti okból

kivitelezhetetlen volt, az értékesítés „indirekt” módjának tekinthető azonban, hogy az alperes korábbi tulajdonosai (a felperes által a társaságra átruházott, és a társaság által tagjainak ingyenesen átadott, a felperesi üzletrésszel megnövekedett) üzletrészeiket a GmbH.-nak eladták. Tekintve, hogy ezzel a vevő az alperesi társaságnak (melynek vagyonát lényegében csak a perbeli Projekt képezte) egyedüli tagjává vált, ezzel a Projekt kizárólagos tulajdonosa is lett.

Lehetetlenülés akkor következik be, ha a szerződéses kötelelem teljesíthetatlenné vált, jelen esetben azonban a jogi környezet jelentős megváltozása nem tette lehetlenné a vételár-többségét fizetését megalapozó Projekt értékesítését, csupán oda vezetett, hogy azt más jogi lépéseken keresztül, a Projekt-jogosult Kft. valamennyi üzletrészeinek átruházásával tudták véghezvinni a társaság tagjai, illetve a társaság. Erre tekintettel a másodfokú bíróság a megismételt eljárás új bizonyítékai [a 44. sorszámú szakvélemény 38., 40., 41. oldalán tett megállapításokból, a 31.G...../2015/19. számú tárgyalási jegyzőkönyv 5-6 oldalán rögzített szakértői nyilatkozatokból, valamint tanú vallomásából (2011. június 29-i tárgyalási jkv.) nyert ismeretek] birtokában azt látta megállapíthatónak, hogy a jutaléki szerződéssel leplezett adásvételi szerződés-kiegészítésben meghatározott értékesítés megtörtént, az alperes fizetési kötelezettsége beállt, ennek következtében a felperest olyan helyzetbe kellett hozni, mintha a társaságot és ezzel a Projektet megvevő GmbH által teljesített kifizetésből a jutaléki szerződésben lefektetett elszámolási elvek szerint megállapítandó, az üzletrészére eső jutóját ő is megkapta volna, tekintettel a jutaléki szerződés 2.§ 3. pontjában meghatározott esedékességre.

Erre figyelemmel a késedelmi kamat fizetésének kezdő időpontja nem a felperes által megjelölt 2006. március 22., hanem a GmbH teljesítését követő nap.

A másodfokú bíróság a szakvéleményben írt és **M F.** ajánlatában, valamint a jutaléki szerződésben és felperesi nyilatkozatokban foglaltak szerinti elszámolást aggálytalannak találta és döntésének alapjául elfogadta, különös tekintettel arra, hogy alperes nem bizonyított hiteltérdemlően további olyan költségelemeket, amelyek a jutaléki szerződési számítási mód (2.§ 2. pont) elvei szerint alkalmasak lettek volna a felperesi üzletrész-hányadra eső nyereség csökkentésére.

Nem tartotta elfogadhatónak a másodfokú bíróság alperes elévülési hivatkozását, tekintettel arra, hogy az elszámolás módja és a felperesi jutót növelő és csökkentő tételek az elszámolásnak mindvégig részei voltak, a felperes kezdettől ugyanazt a követelést érvényesíti különféle jogcímeiken.

A **W. H. W.** GmbH útján nyújtott felperesi szolgáltatást elszámolandó tételként a közvetítői jutaléki szerződés 2.§ 2. pontja is nevesíti, és az átruházási szerződés 3.6. n) pontja is kifejezetten feltünteti, így a másodfokú bíróság igazoltnak látta a felek erre vonatkozó elszámolási megállapodását.

A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (3) bekezdése alkalmazásával a rendelkező rész szerint megváltoztatta.

Felperes eredményes fellebbezése folytán alperes - a késedelmi kamatfizetési kötelezettség kezdő időpontját leszámítva - pervesztes lett, ezért a másodfokú bíróság őt a felperesnek a kereseti és a jelen jogorvoslati eljárás fellebbezési illetékéből, tolmácsdíjakból és szakértői költségből álló perkölségének a Pp. 78.§ alapján történő megtérítésére kötelezte, továbbá ugyanezen jogszabályhelyben foglaltakra figyelemmel marasztalta alperest a felperes részére a két megismételt elsőfokú, három fellebbviteli és a felülvizsgálati eljárásban felmerült, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés c) pontja, (5) bekezdése és a 4/A.§-a alkalmazásával megállapított, a

kifejtett jogi képviselői tevékenységgel arányos összegű ügyvédi munkadíjból álló első- és másodfokú, illetve felülvizsgálati együttes perköltsége megfizetésére.

Budapest, 2016. október 5. napján

. Gál Judit s. k.

a tanács elnöke

előadó bíró

Dr. Molnár József s. k.

bíró

Nyíróné dr. Kiss Ildikó s. k.

bíró